

sygn. akt VII U 582/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 7 sierpnia 2017 roku

Sąd Okręgowy Warszawa-Praga w Warszawie VII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSO Anna Kozłowska – Czabańska

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w dniu 7 sierpnia 2017 roku

w Warszawie

sprawy D. P.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W.

o waloryzację emerytury

na skutek odwołania D. P.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W.

z dnia 1 marca 2017 roku, znak: (...)

oddala odwołanie.

Sygn. akt VII U 582/17

UZASADNIENIE

Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W., decyzją z dnia 1 marca 2017 r., znak: (...), dokonał waloryzacji emerytury wnioskodawczyni D. P.. Wysokość zwaloryzowanej emerytury ustalono poprzez pomnożenie kwoty świadczenia ustalonego na dzień 28 lutego 2017 r., tj. 906,33 zł przez wskaźnik waloryzacji, wynoszący 100,44%. Kwota podwyżki była niższa niż 10,00 zł w związku z tym wysokość zwaloryzowanej emerytury ustalono poprzez dodanie do kwoty świadczenia przysługującego na dzień 28 lutego 2017 r. kwoty 10,00 zł. Emerytura wnioskodawczyni po waloryzacji od dnia 1 marca 2017 r. wyniosła 916,33 zł (decyzja o waloryzacji emerytury z dnia 1 marca 2017 r., znak: (...), k. 159 a.r.).

Od powyższej decyzji, odwołanie złożyła w dniu 5 maja 2017 r. ubezpieczona **D. P.**, wnosząc o jej zmianę poprzez przyznanie na jej rzecz prawa do emerytury w wysokości minimalnej 1.000,00 zł. W uzasadnieniu odwołania skarżąca wskazała, że przed datą przyznania – przez organ rentowy emerytury z urzędu była uprawniona do renty z tytułu niezdolności do pracy. Zatem spełnia dyspozycję art. 85 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, a w konsekwencji powinna od dnia 1 marca 2017 r. mieć przyznaną emeryturę najniższą w wysokości 1.000,00 zł, a nie waloryzację jedynie o kwotę 10 zł do łącznej wysokości emerytury 906,33 zł. Ubezpieczona wskazała, że prawo do emerytury jest prawem nabytym chronionym ustawą zasadniczą, natomiast brak wprowadzenia nowych uregulowań prawnych, przewidujących podwyżki dla najmniej uposażonych emerytów i rencistów, narusza zasady zaufania obywatelskiego do instytucji państwowych oraz do demokratycznego państwa prawa. Ubezpieczona zwróciła także uwagę na wady aktualnie obowiązujących rozwiązań w zakresie funkcjonowania organów administracji publicznej, w tym Zakładu Ubezpieczeń Społecznych. Podkreśliła, że legitymuje się stażem

pracy w wymiarze 13 lat, jednak fakt ten nie powinien mieć wpływu na wysokość przysługującej jej emerytury, która w ramach waloryzacji emerytur w 2017 r. powinna zostać podwyższona do minimalnej kwoty świadczenia na poziomie 1.000,00 zł. Stwierdziła, że realna wartość świadczeń najuboższej grupy emerytów nie została zrównana jednakowym dla wszystkich świadczeniobiorców dodatkiem kwotowym, co pozostaje w sprzeczności z zapewnieniami złożonymi przez rząd na krótko przed przeprowadzonymi wyborami parlamentarnymi. W konkluzji odwołania, ubezpieczona wniosła o zmianę zaskarżonej decyzji i przyznanie na jej rzecz prawa do emerytury w kwocie 1.000,00 zł (odwołanie z dnia 5 maja 2017 r. k. 2-6 a.s.).

Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. wniósł o oddalenie odwołania na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c.

W uzasadnieniu odpowiedzi na odwołanie pełnomocnik organu rentowego wskazał, że wnioskodawczyni nie mieści się w kręgu osób, których dotyczy dyspozycja art. 85 ust.2 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. W dacie bowiem waloryzacji wnioskodawczyni nie była osobą, która pobierała rentę z tytułu całkowitej niezdolności do pracy, gdyż jej prawo do tego świadczenia ustało z dniem przyznania z urzędu emerytury. Podkreślił, że emerytura odwołującej na dzień 28 lutego 2017 r. wynosiła 906,33 zł brutto i jest wyższa od obowiązującej w tym dniu kwoty najniższej emerytury w wysokości 882,56 zł. Po pomnożeniu kwoty świadczenia emerytalnego wskaźnikiem waloryzacji wyniosła ona 910,32 zł. Kwota podwyżki okazała się niższa niż 10,00 zł, wobec tego wysokość zwaloryzowanej emerytury została ustalona poprzez dodanie do kwoty świadczenia przysługującego na dzień 28 lutego 2017 r. kwoty waloryzacji, tj. 10,00 zł. Zakład Ubezpieczeń Społecznych zaznaczył, że w przypadku emerytur, które zostały przyznane osobom, które nie udowodniły stażu uprawniającego do podwyższenia do kwoty najniższej emerytury, podwyższenie świadczenia emerytalnego do kwoty 1.000,00 zł nie przysługuje. Z uwagi na fakt, że D. P. legitymuje się stażem pracy w wymiarze powyżej 13 lat, zaskarżona decyzja została wydana prawidłowo, natomiast odwołanie, jako bezzasadne powinno zostać oddalone (odpowiedź na odwołanie z dnia 18 maja 2017 r. k. 7 a.s.).

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

Ubezpieczona D. P., urodzona w dniu (...), posiada wykształcenie wyższe, ukończyła studia magisterskie dzienne na Wydziale Neofilologii Instytut Germanistyki Uniwersytetu (...). W okresie od dnia 19 marca 1979 r. do dnia 28 lutego 1982 r. ubezpieczona była zatrudniona na stanowisku redaktora działu edycji niemieckiej – red. (...) w (...) Spółdzielni Mieszkaniowej (...) z siedzibą w W.. Następnie w okresie od dnia 1 marca 1982 r. do dnia 31 maja 1990 r. ubezpieczona świadczyła pracę na rzecz tygodnika (...) na stanowisku redaktora. Z kolei w okresie od dnia 12 czerwca 1990 r. do dnia 30 grudnia 1992 r. pozostawała zarejestrowana w Powiatowym Urzędzie Pracy w W., jako osoba bezrobotna z prawem do zasiłku. Ubezpieczona legitymuje się stażem pracy w łącznym wymiarze 13 lat i 8 miesięcy okresów składkowych i nieskładkowych (kwestionariusz dotyczący okresów zatrudnienia k. 3, świadectwo pracy z dnia 29 maja 1990 r. k. 4, zaświadczenie z dnia 1 grudnia 1992 r. k. 5, zaświadczenie o zatrudnieniu i wynagrodzeniu k. 6 a.r.).

Decyzją z dnia 25 lipca 1993 r., nr: (...), Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. przyznał D. P. prawo do renty inwalidzkiej III grupy od dnia 1 stycznia 1993 r. Do ustalenia wysokości renty, organ rentowy uwzględnił 13 lat i 8 miesięcy okresów składkowych, w tym 11 lat i 4 miesiące okresów uzupełniających. W kolejnych latach świadczenie podlegało stosownym przeliczeniom i waloryzacjom w oparciu o przedkładane przez ubezpieczoną dokumenty. Na mocy decyzji z dnia 22 marca 2004 r., znak: (...), organ rentowy przeliczył świadczenie ubezpieczonej, wskazując, że renta z tytułu częściowej niezdolności do pracy ma charakter stały. Od dnia 1 marca 2013 r. świadczenie do wypłaty wyniosło 655,52 zł, natomiast od dnia 1 marca 2014 r. świadczenie do wypłaty wyniosło 666,01 zł (decyzja z dnia 25 lipca 1993 r., nr: (...), k. 17 i nast. k. 26-40, k. 44, k. 46-47, k. 53, k. 58-59, k. 78, k. 83, k. 104, k. 114, k. 135-136, k. 141 a.r.).

Wiek 60 lat i 9 miesięcy, ubezpieczona ukończyła w dniu 3 października 2015 r. Decyzją z dnia 23 października 2015 r., znak: (...), Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. przyznał D. P. prawo do emerytury z urzędu od wskazanej powyżej daty, tj. od daty osiągnięcia wieku emerytalnego. W powyższej decyzji wskazano, że od dnia 3 października 2015 r. ustaje prawo do renty z tytułu niezdolności do pracy. Organ rentowy wskazał,

że podstawę obliczenia emerytury stanowi kwota kapitału początkowego z uwzględnieniem waloryzacji kapitału początkowego zaewidencjonowanego na koncie do końca miesiąca poprzedzającego miesiąc, od którego przysługuje wypłata emerytury. Emerytura stanowi równowartość kwoty, będącej wynikiem podzielenia podstawy obliczenia emerytury przez średnie dalsze trwanie życia, dla osób w wieku równym wiekowi przejścia na emeryturę. Wysokość emerytury została obliczona zgodnie z zasadami określonymi w art. 26 ustawy emerytalnej: $230.289,92 \text{ zł} / 254,70 = 904,16 \text{ zł}$. Na dzień 1 grudnia 2015 r. wysokość świadczenia do wypłaty wyniosła miesięcznie 776,79 zł (decyzja z dnia 23 października 2015 r., znak: (...), k. 151-152 a.r.).

Decyzją z dnia 1 marca 2017 r., znak: (...), Zakład Ubezpieczeń Społecznych dokonał waloryzacji emerytury wnioskodawczyni D. P.. Wysokość zwaloryzowanej emerytury ustalono poprzez pomnożenie kwoty świadczenia ustalonego na dzień 28 lutego 2017 r., tj. 906,33 zł przez wskaźnik waloryzacji, wynoszący 100,44%. Kwota podwyżki była niższa niż 10,00 zł w związku z tym wysokość zwaloryzowanej emerytury ustalono poprzez dodanie do kwoty świadczenia przysługującego na dzień 28 lutego 2017 r. kwoty 10,00 zł. Emerytura wnioskodawczyni po waloryzacji od dnia 1 marca 2017 r. wyniosła 916,33 zł (decyzja o waloryzacji emerytury z dnia 1 marca 2017 r., znak: (...), k. 159 a.r.).

Od niekorzystnej dla siebie decyzji organu rentowego z dnia 1 marca 2017 r., znak: (...), ubezpieczona D. P. wniosła odwołanie do tut. Sądu, inicjując tym samym niniejsze postępowanie (odwołanie z dnia 5 maja 2017 r. k. 2-6 a.s.).

Stan faktyczny sprawy, Sąd Okręgowy ustalił na podstawie dowodów z dokumentów urzędowych i prywatnych, znajdujących się w aktach organu rentowego oraz zgromadzonych w toku postępowania. Dokumenty dające podstawę dla poczynienia ustaleń faktycznych w niniejszej sprawie, Sąd uznał za autentyczne i wiarygodne. Ich treść i forma nie budziły zastrzeżeń i wątpliwości stron postępowania, nie ujawniły się też takie okoliczności, które należałoby brać pod uwagę z urzędu, a które podważałyby wiarygodność tej kategorii dowodów i godziły w ich moc dowodową od strony materialnej, czy formalnej. Dokumenty urzędowe stanowiły zatem dowód tego, co zostało w nich urzędowo zaświadczone (art.244 k.p.c.), a dokumenty prywatne, że osoba która je podpisała złożyła oświadczenie zawarte w dokumencie (art. 245 k.p.c.).

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie D. P. od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. z dnia 1 marca 2017 r., znak: (...) jest niezasadne i jako takie podlega oddaleniu.

Na wstępie należy zważyć, że zgodnie z art. 148¹ § 1 kodeksu postępowania cywilnego (Dz.U. z 2017 r. poz. 67 ze zm.) Sąd może rozpoznać sprawę na posiedzeniu niejawnym, gdy pozwany uznał powództwo lub gdy po złożeniu przez strony pism procesowych i dokumentów, w tym również po wniesieniu zarzutów lub sprzeciwu od nakazu zapłaty albo sprzeciwu od wyroku zaocznego, Sąd uzna – mając na względzie całokształt przytoczonych twierdzeń i zgłoszonych wniosków dowodowych – że przeprowadzenie rozprawy nie jest konieczne. Analizując treść złożonych przez strony i zgromadzonych w aktach rentowych dokumentów, Sąd uznał, że okoliczności faktyczne nie były w sprawie sporne. Spór nie dotyczył faktów lecz prawa, wobec czego Sąd na podstawie art. 148¹ § 1 k.p.c. uznał, że przeprowadzenie rozprawy nie jest konieczne, co w konsekwencji pozwoliło na rozpoznanie sprawy na posiedzeniu niejawnym.

Zgodnie z treścią art. 85 ust.2 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U. z 2017 r. poz. 1383 ze zm.) kwota najniższej emerytury z zastrzeżeniem art. 24a ust.6 wynosi 1.000,00 zł miesięcznie. Powołany przepis art. 24a ust.6 w zw. z ust. 2 stanowi, że organ rentowy z chwilą osiągnięcia przez rencistę wieku emerytalnego ma obowiązek wydać decyzję o przyznaniu emerytury z urzędu, która nie może być niższa od pobieranej dotychczas renty z tytułu niezdolności do pracy .

Z literalnej wykładni powyższych przepisów wynika zatem, że najniższa emerytura w wysokości 1.000,00 zł miesięcznie brutto przysługuje tylko tym emerytom, którzy prawo do emerytury nabyli po dacie wprowadzenia nowelizacji art. 85 ust.2 ustawy emerytalnej. Wnioskodawczyni nie znajduje się w kręgu osób wymienionych w powołanych przepisach, gdyż prawo do emerytury nabyła z urzędu z chwilą osiągnięcia ustawowego wieku

emerytalnego, wynoszącego 60 lat i 9 miesięcy tj. w dniu 3 października 2015 r. i od tej daty ustało jej prawo do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy, o czym organ rentowy pouczył wnioskodawczynię wydając decyzję w dniu 23 października 2015 r. – opisaną w ustaleniach faktycznych niniejszego uzasadnienia.

D. P. w treści odwołania zarzuciła, że przepis art. 85 ust.2 ustawy emerytalnej dotyczy wszystkich ubezpieczonych, którzy prawo do emerytury nabyli z urzędu, dotychczas pobierając rentę z tytułu niezdolności do pracy. Wskazała nadto, że legitymuje się stażem pracy w wymiarze 13 lat, jednak fakt ten nie powinien mieć wpływu na wysokość przysługującej jej emerytury, która w ramach waloryzacji emerytur w 2017 r. powinna zostać podwyższona do minimalnej kwoty świadczenia na poziomie 1.000,00 zł. Rozpoznając odwołanie wnioskodawczyni, Sąd Okręgowy dokonując literalnej wykładni powołanych przepisów uznał za prawidłowe stanowisko organu rentowego przedstawione w treści zaskarżonej decyzji z dnia 1 marca 2017 r. W uzasadnieniu odpowiedzi na odwołanie pełnomocnik organu rentowego wskazał, że wnioskodawczyni nie mieści się w kręgu osób, których dotyczy dyspozycja art. 85 ust.2 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. W dacie bowiem waloryzacji wnioskodawczyni nie była osobą, która pobierała rentę z tytułu całkowitej niezdolności do pracy, gdyż jej prawo do tego świadczenia ustało z dniem przyznania z urzędu emerytury. Zakład Ubezpieczeń Społecznych zaznaczył również, że w przypadku emerytur, które zostały przyznane osobom, które nie udowodniły stażu uprawniającego do podwyższenia do kwoty najniższej emerytury, podwyższenie świadczenia emerytalnego do kwoty 1.000,00 zł nie przysługuje.

Przepis art. 85 ust. 2 ustawy o emeryturach i rentach z FUS dotyczy tylko tych osób, które prawo do emerytury nabywają od momentu znowelizowania przepisu w brzmieniu umożliwiającym ustalenie minimalnej emerytury przyznanej z urzędu - w wysokości 1.000,00 zł miesięcznie. Wynika to z literalnego brzmienia przepisu, że kwota najniższej emerytury – z zastrzeżeniem art. 24a ust.6 - wynosi 1.000,00 zł miesięcznie. Powołany - w zastrzeżeniach do art. 85 ust. 2 ustawy emerytalnej - przepis stanowi, że emerytura z urzędu nie może być niższa od pobieranej dotychczas renty z tytułu niezdolności do pracy. Z akt ubezpieczeniowych wynika, że na dzień 1 marca 2017 r. jedynym świadczeniem, które pobierała D. P. była emerytura z urzędu. Z kolei art. 101a powołanej ustawy stanowi, że prawo do renty z tytułu niezdolności do pracy ustaje z dniem, od którego przyznana została emerytura na podstawie art. 24 a, czyli emerytura z urzędu. W przypadku wnioskodawczyni prawo do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy ustało z dniem 3 października 2015 r.

Na podstawie dokumentacji zgromadzonej w aktach rentowych, Sąd Okręgowy ustalił, że ubezpieczona nie posiada 20 lat stażu ubezpieczeniowego, co powodowałoby z mocy ustawy podwyższenie emerytury - przyznanej na podstawie art. 24a - do kwoty najniższej 1.000,00 zł brutto miesięcznie. W ocenie Sądu brak jest podstaw prawnych do rozszerzenia kręgu osób uprawnionych do przyznania kwoty najniższej emerytury do osób – tak jak w przypadku wnioskodawczyni, które prawo do emerytury z urzędu nabyły przed datą nowelizacji art. 85 ustawy emerytalnej w jego brzmieniu obowiązującym od dnia 1 marca 2017 r. Skoro ustawodawca nie przewidział takich instrumentów prawnych to stosując powszechną zasadę prawną, że prawo nie działa wstecz – Sąd uznał za prawidłowe stanowisko organu rentowego przedstawione w zaskarżonej decyzji. Tym samym w ocenie Sądu od dnia 1 marca 2017 r. wnioskodawczyni przysługuje jedynie prawo do waloryzacji emerytury wskaźnikiem 100,44%.

Na marginesie wskazać należy, że Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. prawidłowo dokonał waloryzacji przysługującego wnioskodawczyni świadczenia. Zgodnie z treścią art. 88 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, emerytury i renty podlegają corocznie waloryzacji od dnia 1 marca roku kalendarzowego. Sposób waloryzacji określa ust. 2 i 3 cytowanego przepisu, stanowiąc, iż waloryzacja polega na pomnożeniu kwoty świadczenia i podstawy jego wymiaru przez wskaźnik waloryzacji. Waloryzacji podlega kwota świadczenia i podstawa jego wymiaru w wysokości przysługującej ostatniego dnia lutego roku kalendarzowego, w którym przeprowadza się waloryzację. Ponadto przepis art. 89 ww. ustawy stanowi, że wskaźnik waloryzacji to średnioroczny wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych w poprzednim roku kalendarzowym zwiększony o co najmniej 20% realnego wzrostu przeciętnego wynagrodzenia w poprzednim roku kalendarzowym. Ustęp 2 cytowanego przepisu stanowi, że wskaźnikiem cen towarów i usług konsumpcyjnych, o którym mowa w ust. 1, jest średnioroczny wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych dla gospodarstw domowych emerytów i rencistów albo średnioroczny wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych ogółem, jeżeli jest on wyższy

od wskaźnika cen towarów i usług konsumpcyjnych dla gospodarstw domowych emerytów i rencistów. Wysokość zwaloryzowanej emerytury ubezpieczonej została ustalona według obowiązujących przepisów prawa, na podstawie prawidłowego wskaźnika waloryzacji. Jak wynika bowiem z komunikatu Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 10 lutego 2017 r. w sprawie wskaźnika waloryzacji emerytur i rent w 2017 r. (M. P. z 2017 r., poz. 187) wskaźnik waloryzacji emerytur i rent w 2017 r. **wynosi 100,44 %** i taki też wskaźnik został zastosowany przez organ rentowy w zaskarżonej decyzji. Nadto, wskaźnik ten, stosownie do powołanych wyżej przepisów, został pomnożony przez kwotę świadczenia ustalonego na ostatni dzień lutego 2017 roku, tj. na dzień 28 lutego 2017 r.

W tym stanie rzeczy, Sąd Okręgowy nie mając podstaw do uwzględnienia odwołania od decyzji z dnia 1 marca 2017 r., znak: (...), na mocy art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. oddalił odwołanie, o czym orzekł w sentencji wyroku.

ZARZĄDZENIE

(...)

(...)